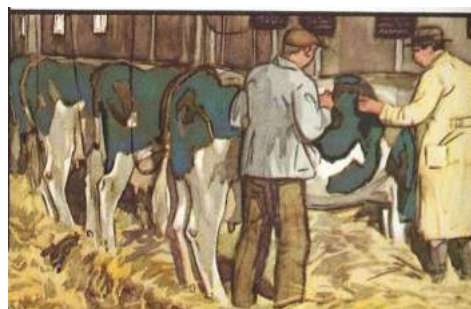

VOORAF

DICK DE JONG

Kort voordat ik deze 'vooraf' schreef heb ik een pitch geschreven. Die moet ik dezer dagen ergens houden en heb ik als u dit leest al lang gehouden. Het onderwerp ervan is het landschap en dat we daar zuinig op moeten zijn en blijven. Dat geldt zeker ook voor de agrarische cultuurhistorie. Die kan niet zonder het landschap en ons landschap wordt er niet beter op zonder boerderijen. Feitelijk bemoei ik me als het om landschap gaat met een taak van Den Hâneker. Dat mag, want als we daar allebei aan denken, realiseren we samenwerking. En de laatste dagen verschijnt in de aanloop naar de provinciale verkiezingen steeds weer een tv-spotje in beeld waarin onze hoogste regeringsfunctionaris enthousiast aankondigt dat we niet tegenover maar naast elkaar moeten staan. Hij bedoelt dat we samen moeten werken aan het bereiken van onze doelen. Leuk 'bedoeld', maar dan moeten die doelen wel dezelfde zijn.

BIEST

INLEIDING

Biest is de eerste melk van de koe na het kalven; krachtvoer voor het pasgeboren kalf. Het is dikker en geler dan gewone melk en bevat veel afweerstoffen. Na de eerste dag loopt de hoeveelheid afweerstoffen snel terug en komt de gewone melkproductie op gang. Een net geboren zoogdier heeft nog geen eigen afweer en daarom is het belangrijk dat het biest drinkt.

Kort na het kalven.

Biest en melk.

Lekker in het stro.

WETENSCHAPPELIJK

Voor een maximale opname van de antistoffen moet het jong binnen zes uur na de geboorte biest drinken. Recente studies tonen aan dat runderen binnen de eerste dertig minuten biest moeten krijgen voor een maximale opname.

Door de hoge concentratie aan zouten in biest wordt de darmfunctie bevorderd. Ook bevat biest meer vitamine A en caroteen dan gewone melk. Daarnaast bevat zij bij sommige dieren, zoals schapen en paarden, meer vetten. Dat is bevorderlijk is voor het jong, dat veel energie nodig heeft. Bij andere dieren, waaronder kamelelen, bevat ze juist minder vet dan de melk. De concentratie vet in de biest van koeien is zeer variabel.

Bij koeien wordt de 'eerste melk' na het kalven griest genoemd en de 'tweede melk', vanaf twaalf uur na het kalven biest. Dit zijn termen die stammen uit voorgaande eeuwen. In verband met de andere samenstelling mag biest de eerste dagen niet in de melktank. Na een dag of veertien noemt men het geen biest meer.

MENSELIJKE CONSUMPTIE

Griest is niet geschikt voor menselijke consumptie, biest wel. Beweringen dat het eten van biest goed is voor de volwassen mens zijn aanvechtbaar, omdat de meeste componenten in de volwassen maag verteerd worden, met inbegrip van de antistoffen en alle andere eiwitten. Ondanks bewijzen dat de meeste componenten niet intact worden opgenomen, claimen voorstanders dat biest nuttig is bij de behandeling of preventie van verscheidene ziekten. Biest bevat immunoglobulines die specifiek zijn voor veel ziekteverwekkers van de mens.

Sommige atleten gebruiken biest in een poging hun prestatie te verbeteren, hun hersteltijd te bekorten en ziekte tijdens topprestaties te voorkomen.

LEKKERNIJ

Wil men zieken helpen, dan wordt bijvoorbeeld het deel van de tweede melk gebruikt dat te veel is voor het kalf. De biest kan met suiker gegeten worden, met beschuit en kaneelsuiker en er kan pap van gemaakt worden. Voor sommigen is het een niet te versmaden lekkernij. Biest moet wellen. Daarvoor moet ze heel langzaam warm worden op een laag vuur. Ze mag niet koken, want dan gaat het klonteren. Er moet constant worden geroerd. Na enige tijd wordt de biest dikker, dan is ze goed geweld. Tijdens het afkoelen moet ook geroerd worden. Als ze nog langer verwarmd

Een lekker bordje biest.

wordt, wordt het een soort kwarktaart die lariekoek wordt genoemd. Biest kan ook ter vervanging van melk gebruikt worden bij het bakken van pannenkoeken. In verschillende landen wordt van biest kaas gemaakt, bijvoorbeeld in Noord-Finland en Oekraïne. Door haar bijzondere samenstelling past biest in een cholesterol verlagend dieet. In poedervorm wordt gedroogde biest verkocht als voedingssupplement.

HET WOORD

De naam biest zou stammen van het Germaanse woord beusta. En beu heeft iets te maken met zwellen, opblazen. Een andere lezing noemt een verband met peih, dat vet zijn betekent. Waarschijnlijk is dat het van oorsprong in verschillende dialecten een ander woord was, maar dat het verband met dikker worden er wel moet zijn. Een substraatwoord, noemen we dat in de taalwetenschap.

ENERGIEPOTJE

Valt er geld te verdelen dan wil iedereen mee vooraan staan. Die menselijke eigenschap is uiteraard ook verweven in de houding van onze overheden. Neem nu onze gemeenten; 44 ervan willen hun deel als straks (?) de aandelen van Eneco (ooit begonnen als GEB - Gemeentelijk Energie Bedrijf Dordrecht) worden verkocht. De gemeenten in ons werkgebied bezitten elk minder dan twee procent van die aandelen. Per saldo is elk procent of deel ervan goed voor miljoenen euro's. De wethouders verkneukelen zich al lang over het geld dat er aan komt. Iedereen heeft het in gedachten al vele malen uitgegeven.

Gemeenteraadsleden die 'de buit in handen krijgen' zullen allerlei suggesties hebben, maar zij moeten hun ideeën (nog) geheim houden.

Als 'vrije burger' doe ik een voorstel: stop het overgrote deel van het (energie-) geld in een 'monumentenpotje' voor het in stand houden van bijvoorbeeld boerderijen, kerken en molens. Op zo'n besluit rust zegen; dat kan niet anders!

PROJECT DIGITALISERING

De afgelopen weken is er een pilot uitgevoerd om een beeld te krijgen hoe het er met het fotobestand voor staat. Gemakshalve is hierbij gekozen voor het dorp Wijngaarden, waar de boerderijen aan een doorlopende langgerekte weg staan, achtereenvolgens Oosteinde, Dorpsstraat en Westeinde. Het resultaat is dat we trots mogen zijn op de reeds bestaande informatie in de beeldbank. Tegelijkertijd trekken we de conclusie dat het weer eens opschudden van 'het beeldbankbed' geen overbodige luxe is.

Op dit moment wordt gewerkt aan een stuk dat is bestemd om als leidraad te dienen bij het optimaliseren van de beeldbank en vervolgens worden degenen benaderd die hebben aangegeven hand- en spandiensten te willen verrichten. Tegelijkertijd gaat er weer een algemene oproep uit om meer vrijwilligers te werven. Uiteraard hoeft u daar niet op te wachten en kunt u reeds nu reageren.

Gelukkig zijn die steigers al geruime tijd weg.

Zowel boerderij als bromfietst zijn niet meer...

DE BIJNA BESTE ZANGER

KOOS DIJKSTERHUIS

Donderdagmorgen werd ik wakker en hoorde ik door het open raam een merel zingen. Het was de eerste merel die ik hoorde zingen, sinds augustus. Een half jaar zonder zingende merel ... Maar het halve jaar mét staat voor de deur! Beter nog: het is al begonnen.

Het was Valentijnsdag en ik had daarom koerende tortels verwacht, maar hoewel ik die al zes weken hoor, zwegen die verrassend genoeg. Wie er al wel uit volle borst zingen zijn koolmezen, pimpelmezen, heggemussen, winterkoninkjes, roodborstjes en zanglijsters. U kent hun geluiden vast wel, en anders zijn ze zingend op internet wel te vinden.

Alleen de zanglijster heeft zo'n gevarieerd repertoire, dat een luistervoorbeeld niet per se de schellen van de oren doet vallen. Toch is een zanglijster in februari en maart gemakkelijk te herkennen. Als u in de schemer denkt een nachtegaal te horen, dan hoort u een zanglijster.

Toen er een paar jaar geleden een verkiezing was van vogelgeluiden, won de merel het van zanglijster, nachtegaal en alle andere vogels. Dat heeft drie redenen:

1. Merels zijn zeer algemeen en zichtbaar, dus iedereen kent ze.
2. Ze zingen luid en duidelijk, zes maanden per jaar, dus iedereen hoort ze.
3. Ze zingen nou eenmaal mooier dan wie ook.

Daarbij moet wel een en ander worden opgemerkt.

Ad 1: merels zijn er weliswaar minder door een virusziekte, er zijn er nog steeds duizenden.

Ad 2: merels kiezen vaak een zichtbare plek om lang en luid te zingen. Zanglijsters zingen meer vanuit een boomkruin en nachtegalen verstoppen zich zo goed dat je geluk moet hebben er een te zien.

Ad 3: er zijn twee vogels die misschien nóg beter zingen, omdat ze zowel het lijs-terlied, de nachtegalennocturne als de merelmedley feilloos imiteren, en daarbij nog veel meer deuntjes kennen. Dat zijn de spotvogel en de spreeuw. Ad rem: dan zouden merels dus nog de top drie halen. Geniet van ze, het komende halve jaar!

© Koos Dijksterhuis – NATUURDAGBOEK - 18 februari 2019 TROUW

VERLICHTE PROEVERIJENROUTE

De Verlichte Proeverijenroute in de Vijfheerenlanden was een succes. Een groot aantal karakteristieke en monumentale boerderijen was van 31 januari tot en met 16 februari 2019 gedurende negen avonden aangeliicht. Ook enkele molens, een kerk, brugwachterswoningen en voormalige arbeidershuisjes deden mee. De route liep door de dorpen Lexmond, Leerbroek, Leerdam, Schoonrewoerd en Hei- en Boeicop. Gedeputeerde van Utrecht, Mirjam Maasdam, was aanwezig bij de officiële opening op 29 januari in Leerbroek.

Boer en boerin leidden bezoekers rond en vertelden over de bijzondere cultuurhistorie en het agrarisch cultuurlandschap van de Vijfheerenlanden. De Verlichte Proeverijenroute werd georganiseerd door de Stichting Boerderij & Erf AKV en door de Boerderijenstichting Utrecht. De provincie Utrecht steunde dit initiatief

vanuit de subsidieregeling Cultuur en Erfgoed, waarbij cultureel erfgoed en de verhalen die erbij horen toegankelijk worden gemaakt voor publiek. Ook is er ondersteuning vanuit de gemeente Vijfheerenlanden en diverse andere organisaties.

Hei- en Boeicopseweg

Een schoolontbijt tijdens het evenement.

TEUS KOOREVAAR OVERLEDEN

Op 18 maart 2019 overleed een bij velen bekende persoon: Teus Koorevaar. Teus was een markante persoonlijkheid. Hij kenmerkte zich als een echte Alblasserwaardder. Stond vaak letterlijk met zijn voeten in de Alblasserwaardse grond. Hij maakte deel uit van de besturen van tal van organisaties in het gebied, die zich bezighielden met zijn passie. Een boom van een kerel, die altijd onvermoeibaar leek... totdat hij werd geveld.

Teus Koorevaar, zoals we hem vaak zagen.

Teus was nauw betrokken bij de oprichting van Boerderij & Erf Alblasserwaard-Vijfheerenlanden en vervulde al snel een adviesfunctie. De laatste tijd was hij vooral in de werkgroep Advies & Voorlichting actief. Ook op tal van andere punten heeft hij de organisatie zijn diensten bewezen. Een niet onbelangrijke was het redacteurschap van het boek Boer & Boerderij, dat hij samen met Dick de Jong voerde. De regionale samenleving zal hem missen, want hij was de man die altijd bereid was om mee te denken als het om zijn geliefde Alblasserwaard ging. Een groot verlies in de eerste plaats uiteraard voor zijn vrouw Margriet en zijn kinderen en kleinkinderen. Maar ook een groot gemis voor het hele gebied van de Alblasserwaard en omgeving. Gelukkig heeft hij tijdens zijn leven heel veel kennis van tal van zaken aan ons overgebracht. Hij blijft in onze gedachten.

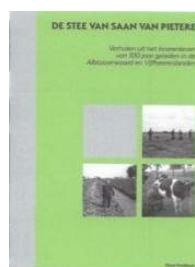
CADEAU-IDEEËN

€ 14,95, 100 pagina's ISBN: 9789080803879

108 pagina's, € 14,95 ISBN: 9789080803800

96 pagina's € 14,95. ISBN 9789080803886

352 pagina's € 35,00 ISBN: 9789080803855

ADVERTENTIES

KOOL & VAN DEN TOREN

• deskundig
• vertrouwd
• persoonlijk

Dé makelaardij van de Alblasserwaard

Dierpastraat 63a 2969 AD Oud-Alblas • 0284-691956 • info@koolvandenoren.nl

WWW.KOOLVANDENTOREN.NL

De Koning & Witzier
de makelaars voor vrijstaand wonen

WIJ ZIJN ALS MAKELAAR GESPECIALISEERD IN "VRIJSTAAND WONEN"

Regelmatig verkopen wij ook monumentale boerderijen. Wij vinden het belangrijk dat een koper "gevoel" heeft bij de aankoop van zo'n boerderij. Als koper en verkoper samen belangstelling hebben voor oude details, is een voorspoedige verkoop vaak het resultaat.

Wilt u uw boerderij verkopen?
Neem dan vrijblijvend contact met ons op.

De Koning & Witzier
de makelaars voor vrijstaand wonen

Oesteinde 32, 3466 LB Waarder
Telefoon 0348 - 502 224
Westwal 34, 4141 AP Leerdam
Telefoon 0345 - 599 394

www.koningwitzier.nl

DE JONG BELEIDSADVIES

 Dick de Jong

Eulenkant 51
3371 BA Hardinxveld-Giessendam
06-22845888
dijkst@planet.nl
www.dijjongbeleidsadvies.nl

projecten
management
secretariaat
taxen
publiciteit
communicatie

 Lakerveld
ingenieurs- & architectuurbureau

herbestemming, restauratie, renovatie & nieuwbouw

Hoofdweg 33 • 4222 PL Hoornbeek • T 0183 323402 • H info@lakerveld.nl
K.v.v. Handelsregister 20070711 • Handelskamer 06.01.04.570 • KvK-NL-36-34403100-1944-79 • BTW-NL36336

WWW.LAKERVELD-INGENIEURSOFS.NL

Herbestemming Maria Johanna Hoeve Noordeloos

UITSMIJTER

Bovenbergseweg Bergambacht (aquarel van J Verheul Dzn.)

Redactie en samenstelling: **TEKSTWERK & CO** - Bureau Tekstwerk | Dick de Jong | djtekst@planet.nl | 06-22845889

BOERDERIJ & ERF
alblasserwaard - vijftheerenlanden

secretariaat: Sluis 57 2964 AT Groot-Ammers
0184-661425 06-53759618
secretariaat@boerderijenerf.nl www.boerderijenerf.nl